

Фаховий коледж Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Форма навчання	<i>денна</i>	Навчальний рік/ семестр	<i>2025-2026 семестр: осінній</i>
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	-----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка Марії Монтессорі
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	-
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вибіркова Кількість кредитів: 3 Кількість годин: 90 Лекції: 20 Практичні (семінарські) заняття: 26 Лабораторні заняття: не передбачено Самостійна робота: 44 Форма підсумкового контролю – залік
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Тігор Сільвія Олександрівна викладач, спеціаліст tihor.szilvia@kmf.org.ua консультації за домовленістю: щосередини та щочетверга Classroom дисципліни:
Пререквізити навчальної дисципліни	Базові знання середньої освіти.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета навчальної дисципліни: Учасники ознайомляться з філософією, методологією та матеріалами, які зазвичай застосовуються у педагогіці розробленої М. Монтессорі. Акцент ставиться на формування професійного відношення до виховання у процесі гуманізації сучасної української освіти; на актуальність особистісно орієнтованої, компетентнісної моделі навчання і виховання, що передбачає суб'єкт-суб'єктні відносини педагога й вихованця; на переосмисленню творчої спадщини педагогів-реформаторів на основі принципів: природовідповідності, відмови від авторитаризму у вихованні, прийняття вихованця як суб'єкту власного розвитку. Основні завдання вивчення дисципліни: - Зрозуміти філософію та ключові принципи освіти Монтессорі. - Вивчити і усвідомити роль вихователя в дитячому колі за теорією Монтессорі, охарактеризувати відмінності. - Вивчити етапи розвитку дитини згідно з філософією Монтессорі. Засвоїти значення дизайну та методи організації за Монтессорі, з використанням матеріалів у

	розробці Монтессорі. • Розробити стратегії для виховання незалежності та самостійного навчання серед дітей дитячого садка. • Засвоїти методи «спеціально підготовленого середовища» для підтримки і задоволення потреб й інтересів дітей дошкільного віку та дітей з особливими освітніми потребами. • Ознайомлення і засвоєння методи психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в умовах дошкільної освіти за Монтессорі • Вміти використовувати методи розвитку Монтессорі у корекційно-розвивальній роботі згідно вимог чинних освітніх програм дошкільної освіти. Згідно з вимогами програми студенти мають знати: - Основні принципи та філософія Монтессорі-освіти. - Етапи розвитку дитини згідно з філософією Монтессорі, зосереджуючись на віковому діапазоні 0-6 років. - Дизайн та організація Монтессорі-класів, включаючи призначення та послідовність матеріалів. - Стратегії виховання самостійності, самостійного навчання та практичних життєвих навичок у дітей дитячого садкового віку. - Важливість підготовленого середовища та як створити таке, яке підтримує потреби та інтереси дітей. - Методи спостереження та документування для кращого розуміння досвіду навчання та прогресу дітей. - Шляхи інтеграції принципів Монтессорі в існуючу програму та практику дитячого садка. - Спільні підходи до роботи з колегами та родинами для підтримки цілісного розвитку дітей. - Ресурси для постійного професійного розвитку в освіті Монтессорі. вміти: - Впроваджувати принципи Монтессорі у взаємодію з дітьми, сприяючи незалежності та самомотивованому навчанню. - Розробити та створити навчальне середовище, натхненне Монтессорі, адаптоване до потреб та інтересів дітей дитячого садка. - Обирати та використовувати відповідні матеріали Монтессорі для підтримки навчання та розвитку дітей. - Ефективно спостерігати за дітьми, щоб визначити їхні інтереси, сильні сторони та сфери розвитку. - Документувати прогресу дітей і досвіду навчання за допомогою різних методів, таких як письмові нотатки, фотографії та відео. - Спілкуватися з колегами та сім'ями про важливість навчання Монтессорі та про те, як воно може принести користь розвитку дітей. - Постійно розмірковувати над власною практикою та шукати можливості для подальшого професійного зростання в освіті Монтессорі. Програма навчальної дисципліни містить 3 змістовні модулі:
--	--

	Змістовний модуль 1. Вступ до педагогіки Монтессорі Тема 1. Життя і творчість Марії Монтессорі Тема 2. Життя для дітей згідно філософії Монтессорі Тема 3. Основні принципи Монтессорі-виховання Тема 4. Роль дорослих у педагогіці Монтессорі Тема 5. Спостереження за дітьми Змістовний модуль 2. Етапи розвитку дитини, сенситивні періоди в житті дітей Тема 6. Когнітивний розвиток у віці 0-6 років Тема 7. Розвиток моторики у віці 0-6 років Тема 8. Розвиток мовних навичок у віці 0-6 років Тема 9. Розвиток соціальних навичок у віці 0-6 років Тема 10. Розвиток сенсорних здібностей у віці 0-6 років Тема 11. Підтримка самостійності повсякденного життя Змістовний модуль 3. Монтессорі-педагогіка на практиці Тема 12. Значення добре підготовленого середовища Тема 13. Допомога в самостійному навчанні Тема 14. Застосування методик Монтессорі в ЗДО Тема 15. Виготовлення інструментів
--	--

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення молодших бакалаврів із дисципліни «Педагогіка Марії Монтессорі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за:

№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього
1	усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10
2.	виконання практичних завдань	8	5	40
3.	контрольні роботи	3	10	30
4.	виконання самостійної роботи.	4	5	20
				100
	Залік			40
	всього			100

Критерії оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях

Бали	Критерії оцінювання
5	Студент правильно відповідає на поставлене питання, вміє пояснити сутність, методику, надати класифікацію тощо, може навести приклади застосування понятійного апарату, формул, класифікацій. При цьому показує високі знання не тільки навчальних посібників, а і інших джерел, проявляє вміння аргументувати свої думки та ставлення до відповідної проблеми.
4	Студент дає правильну відповідь на поставлене питання, при цьому показує достатні знання та може навести приклади для застосування понятійного апарату, вміє аргументувати свої думки щодо відповідної категорії. Проте відповідь не є вичерпною, або допущені окремі неточності.
3	Студент у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, не наводить приклади, показав недостатні знання літературних джерел.

2	Студент у своєму відповіді допустив великі неточності, не міг навести приклади для застосування понятійного апарату не спромігся аргументувати свою відповідь, рівень його знання є недостатнім.
1	Студент у своєму відповіді розповідає не на поставлене запитання але пригадає деякі фрагменти змісту дисципліни, показує недостатні теоретичні знання.
0	Студент показує незадовільне знання понятійного апарату чи взагалі нічого не відповідає.

Критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
5	Розв'язує практичні завдання згідно умов завдання у повному обсязі застосовуючи теоретичні знання та практичні вміння творчо; проявляє активність та ініціативність; вміє керувати емоціями, висловлює та обґрунтовує власну думку, критично мислить, робить висновки, вміє ухвалювати рішення, вміє розв'язувати навчальні, педагогічні та ігрові ситуації; вміє співпрацювати в колективі.
4	Розв'язує практичні завдання згідно умов завдання у повному обсязі застосовуючи теоретичні знання але не виявляє творчий підхід та ініціативність у виконанні завдань; вміє керувати емоціями; не завжди висловлює та обґрунтовує власну думку, вміє ухвалювати рішення, розв'язувати навчальні, педагогічні, ігрові ситуації; вміє співпрацювати в колективі.
3	Розв'язує практичні завдання, не в повному обсязі; не виявляє творчий підхід та ініціативність при виконанні завдань; вміє керувати емоціями але при розв'язуванні навчальних, педагогічних та ігрових ситуацій не застосовує теоретичні знання; вміє співпрацювати в колективі.
2	У виконанні практичних завдань не проявляє належну активність, творчість та ініціативність - пасивна; при розв'язуванні навчальних, педагогічних та ігрових ситуацій не володіє належними знаннями для їх вирішення; пасивна у співпраці з колективом.
1	При виконанні практичних завдань пасивна, неуважна, безініціативна; не виконує завдання до кінця, не володіє належними знаннями та вміннями для розв'язування навчальних, педагогічних та ігрових ситуацій.
0	Відмовляється прийняти участь у виконанні практичних завдань; ігнорує розв'язування навчальних, педагогічних та ігрових ситуацій; не співпрацює з колективом.

Критерії оцінювання самостійних завдань

Тип самостійної роботи яка виконується у письмовій формі має бути виконана в повному обсязі самостійно, з дотриманням вимог академічної доброчесності; проведена дослідження даної теми на основі науково достовірних джерел; робота структурована та оформлена відповідно вимог, зроблені відповідні узагальнення й висновки та подані на перевірку у визначений строк.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді здобувача освіти за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Умови формування оціночного балу :

Під час оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти враховується:	Бали
Повнота виконання завдання	1
Рівень самостійності студента, дотримання академічної доброчесності	1
Сформованість навчально-інформаційних умінь - змістовність	1
Сформованість навчально-інтелектуальних умінь – креативність	1
Рівень сформованості фахових умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання)	1
Всього:	5

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
-------------	----------------------------

5	Всі завдання виконані правильно, представлені повні розв'язки завдань та зроблені відповідні висновки (90-100 %).
4	Всі завдання виконані але допущені помилки, неточності в завданнях, або не точно зроблені висновки (74-89%).
3	Допущені неточності в вирішенні завдання та висновки не точні (60-73 %).
2	Якщо виконано менше 40-59 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях.
1	Якщо виконано менше 20-39 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях.
0	Якщо виконано менше 20 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях

Порядок зарахування пропущених занять:

Місце та час відпрацювання пропущених занять визначається графіком відпрацювання (консультацій) викладачів циклової комісії «Дошкільна освіта».

Відпрацювання пропущених лекцій і практичних занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу, підготовки рефератів із пропущеної теми або виконання практичних завдань та їх усного захисту перед викладачем.

Робота студента оцінюється «зараховано» або «не зараховано».
Результат відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує у журналі обліку роботи.

Критерії оцінювання реферату

Реферати в рамках навчального процесу оцінюються за наступними головними критеріями:

- уміння підібрати наукову літературу по темі;
- інформаційна насиченість, новизна, оригінальність викладу питань;
- простота і дохідливість викладу;
- самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї. (дотримання академічної доброчесності)
- структурна організованість, логічність, граматична правильність і стилістична виразність;
- переконливість, аргументованість, практична значущість і теоретична обґрунтованість пропозицій і висновків, зроблених в рефераті.
- чіткість і послідовність викладення матеріалу відповідно до самостійно складеного плану; у текстовій частині кожне питання плану (завдання) має бути виділено окремо.
- правильність оформлення наведених у роботі цитат і виносок.
- наявність узагальнень і висновків, зроблених на основі вивчення літератури загалом.
- наявність і правильне оформлення списку літератури (з точними бібліографічними даними), яку студент вивчив і використав при написанні реферату.

Реферат не зараховується при бездумного списування тексту й повного подання літературного джерела з відповідним посиланням на джерела.

Здобувач освіти, який в результаті поточного оцінювання з виконанням усіх практичних і самостійних завдань набрав більше 60 балів, має право не складати залік.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Семестровий залік проводиться у формі письмової залікової контрольної роботи або усно. Максимальне значення балів, передбачених за виконання контрольної роботи складає 40 балів. Після виконання залікової контрольної роботи здобувач фахової передвищої освіти отримує підсумкову оцінку, яка є сумою накопичених балів та балів за залікову контрольну роботу.

Критерії оцінювання результатів заліку

Бали	Критерії оцінювання усної відповіді
------	-------------------------------------

35-40	Усна відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, вміє самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
30-34	Усна відповідь характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, позначена уміннями самостійно оцінювати явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
25-29	Усна відповідь характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зав'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
20-24	Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
15-19	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
10-14	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
0-9	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Семестрові та залікові бали додаються. Їх максимальна кількість 100 балів.

Сумарна кількість балів переводяться на оцінку за допомогою таблиці ECTS.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90-100	A	відмінно	5	зараховано
82-89	B	добре	4	
75-81	C			
64-74	D	задовільно	3	
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Апеляція результату семестрового підсумкового контролю подається здобувачем освіти в письмовій формі протягом першої години після оголошення результатів.

У Фаховому коледжі ЗУІ [Положення про оскарження процедури оцінювання та результатів оцінювання контрольних заходів у Фаховому коледжі ЗУІ ім. Ф. Ракоці II](#) регламентує порядок звернення та розгляду заяв здобувачів передвищої освіти.

Інші інформації про дисципліни (політика)	Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до здобувачів освіти: активність на семінарських
--	--

дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. Під час занять використовуються словесні методи (лекція, бесіда, дискусія), проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, практичні методи (вправи). При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom . Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна 1. Павленко В.В. Методи виховання Марії Монтессорі / В.В. Павленко // Методичні засади реалізації особистісно орієнтованого виховного процесу в сучасних освітніх засадах: збірник науково-методичних праць / за редакцією О.О. Максимової, М.А. Федорової. – Житомир: ФОП Левковець, 2012. – 276 с. – С.218. – 221. 2. Дичківська І.М., Поніманська Т.І. М. Монтессорі: теорія і технологія. Київ : Слово, 2009. 304 с. 3. Balassa Sándorné (ford., 2002): A gyermek felfedezése, Cartaphilus, Budapest (KMF) 4. Kádár Annamária, Bodoni Ágnes (2010): Az óvodás- és kisiskoláskor játéka elméleti és módszertani megközelítésben, Ábel Kiadó, Kolozsvár (KMF) Додаткова 1. Ormai Sándor (ford., 2003): A nagyon tehetséges gyerekek, Akkord, Budapest (KMF) 2. Bodoni Ágnes (2012): Reformpedagógia: Pedagógusi kompetenciák fejlesztése reform- és alternatív pedagógiai módszerek segítségével, Ábel Kiadó, Kolozsvár (KMF) 3. Хопта С.М.: Педагогічні ідеї марії монтессорі в контексті сучасного освітнього простору 4. Якименко, Світлана Іванівна. Педагогічні ідеї Софії Русової та Марії Монтессорі: порівняльний аналіз : монографія / С. І. Якименко, Г. С. Міленіна. – Київ : СЛОВО, 2015. – 296 с. – (Історичними стежинами). Інформаційні ресурси 1. https://skillo.hu/miert-jo-a-montessori-pedagogia-es-hogyan-alkalmazd-az-otthoni-gyermeknevelésben/ 2. https://montessoriotthon.blog.hu/2018/10/05/allando_oldal_801